

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VIII.

Broj 46

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 1.70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2.25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 lila. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv.

U Samoboru
16. studenoga 1913.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcionom dijelu 20 lila u oglasnom 10 lila. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Vodovod i - Gornji kraj.

Prošli petak sastalo se trg. zastupstvo da vijeća o vodovodnom statutu. Tom je prilikom izbio jedan prijedlog, kojeg naše zastupstvo nije zacijelo očekivalo. To je prijedlog zast. Noršića, koji je došao posve nenadano. Zast. Noršić izjavio je, da čitav Gornji kraj (od svršetka naime Starogradske ulice prema Hamoru) ne reflektira na vodovod pa on stavlja prijedlog, a ujedno i molbu na trg. zastupstvo, neka vodovoda ne uvodi u taj dio Samobora.

Ne znamo, s kojih razloga nije Gornji kraj bio uopće u projektu za gradnju vodovoda. Kad je to opaženo, obratio se trg. načelnik na odlučujuće mjesto, ne bi li se ipak mogla vodovodna mreža povući i u Gornji kraj, a da se pri tome ne prekorači troškovnik t. j. da se iz eventualnih prištednja izvrši i ovaj posao. Ovo je bilo i obećano, i tako bi Gornji kraj dobio također vodovod. Baš u posljednjoj sjednici izvješćeno je o tome trg. zastupstvo, kad u isti mah ustaje zast. Noršić i otklanja vodovod za Gornji kraj.

Trg. zastupstvo, kad se bilo zauzelo, da ovaj dio mjesta ne bude izostavljen iz zaosnovanog projekta, vodili su posve opravdani razlozi. Gornji kraj ne obiluje previše pitkom vodom, a zdravstvene prilike nijesu također u ovom siromašnijem dijelu pučanstva najpovoljnije. Osim toga, ako se pruža vodovod, ta moderna higijenska uredba, što je osvojila svijet, čitavom Samoboru, zašto da bude Gornji kraj izuzetkom? Pa i hydrantni od osobe su važnosti za slučaj požarne nezgode, gdje ne treba i štrcaljke, nego tek imati u pripravi jednu cjevnu, da spasi kuću i odbrani susjedstvo od katastrofe. A upravo u Gornjem kraju ima kuća slanom pokrivenih i dosta vatrohranivog objekta.

Sve su to bili odlučni razlozi, rad kojih je zastupstvo htjelo, da se u Gornji kraj uvede vodovod. No kad se je zast. Noršić izjavio protiv njega, trg. se odbor izjavio pripravnim, da zadovolji ovu želju stanovništva Gornjega kraja. Ipak će se još pozvati ovi stanovnici da se izriječkom očituju da li doista svi zajedno ne će da se vodovod uvede u njihovu ulicu, kako bi se kasnije izbjeglo možebitnim prigovorima da se je radilo možda preneglo ili bez nužnog prethodnog ispitivanja same stvari.

Time što je trg. zastupstvo pristalo na želju stanovnika Gornjega kraja nije ono nipošto napustilo svojih načela, koja su ga vodila kod izgradnje i uvođenja vodovoda u Samoboru, a nije odustalo ni od svoga čvrstog uvjerenja, da bi vodovod iz gore pomenutih razloga možda i bolje došao Gornjem kraju negoli mnogoj drugoj ulici. Da se trg. odbor odmah zakantio da podje usret želji Gornjega kraja razlog je jednostavan: Zastupstvo nije htjelo, da mu se prigovara, da je na silu napravilo jednom dijelu mjesta vodovod, kao ni to, da dađe povoda eventualnim ufocima, te prigovorima, da su se tim opteretili stanovnici Gornjega kraja novim teretima.

Mora se saditi priznati, da pučanstvo Gornjega kraja nije općeno baš najbolje si-

tuirano; ima dosta siromaštva, koje pojedince teško tišti. Za to je i za razumjeti, kad se pojavlja opreka protiv svakog novog, pa i manjeg izdatka. Držimo ipak, da ima dobar dio pučanstva i u Gornjem kraju, koje bi bez većih žrtava moglo pristati na uvođenje vodovoda i to stim više, što su razlozi zato uvođenje vrlo odlučni i u interesu samog građanstva ovoga dijela Samobora. Ako ima dakle žrtava, ima i koristi, i to daleko obilnije, negoli su oni minimalni izdaci što se godišnje traže. Kod toga pak pridolazi još jedna važna okolnost. Danas, ako se vodovod uvodi u Gornji kraj, kad se obavljaju cjelokupne radnje, bilo bi ovo uvođenje daleko jeftinije; kasnije, ako će se onamo cijev protegnuti, bit će neprispodobivo skuplje.

Nema sumnje, da će i stanovnici Gornjega kraja, ako i ovaj put ne bi pristali na vodovod, ipak jednom i sami zatražiti, da se i k njima uvede. Tako je to bivalo i u drugim mjestima. Iznajprije se našlo ljudi, koji novog vodovoda nijesu htjeli uvoditi; ali kasnije, kad je konzervativizam popustio i osjetila se općeno vrijednost vode u kući, svi su se listom stali prijavljivati za vodovod.

No kako rekosmo, kasnije uvadjanje cijevi u cijeli jedan kraj, tražilo bi ovelikih žrtava, a koje bi opet najviše teretile one, koji bi ovakvo uvođenje naknadno zatražili.

Naše građanstvo u Gornjem kraju jamačno će još uočiti i pretresti sve ove prilike prije negoli konačno dađe svoje očitovanje. Zato još uvijek ne gubimo nade, da će naši sugrađani u Gornjem kraju ipak još u posljednji čas prihvatiti blagodat vodovoda kao jedne nada sve važne i korisne uredbе, bez koje se ne može da zamisli jedno napredno mjesto.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Svršetak izvještaja sjednice od 5. studenoga.)

Dašćare za prodaju peciva.

Načelnik izvješćuje, da je Stjepan Fresl posjednik i pekar, u Samoboru podnio utok proti odluci kot. oblasti u Samoboru od 27. travnja, odnosno 15. svibnja 1912, kojom mu je bila uskraćena građevna dozvola za podignuće dašćare za prodaju peciva na Trgu Leopolda Salvatora i to s razloga javno-prometne naravi.

Na ovaj utok Stj. Fresla obnaša je sada kot. županijska oblast napadnutu odluku staviti van snage, te utjecatelju dopustiti, da može drvenu dašćaru za prodaju peciva podići i to s razloga, što već jedna takva dašćara na Trgu Leopolda Salvatora postoji, te što je naknadno izvidima ustanovljeno, da razlozi uskrate ne postoje. Daljnji je utok dopušten na kot. zem. vlade u roku od 14 dana.

Kot. upravitelj izjavlja, da će se Freslova dašćara imati prema građevnom redu sagraditi uz Gradnu lapod kaptena. No jer će se ova morati ondje da podigne, morat

će se dobljedno tome pomoći natrag i dašćara E. Presečkia, koja stoji sada sprijeda.

Zast. Presečki veli, da će on svoj paviljon odnijeti kući. Na onom mjestu da bi se dalo što lijepoga urediti. Dašćara uopće nije treba na trgu, jer tko treba peciva, neka ga traži kod pekara.

Pojedini zastupnici dokazuju, da je nužna prodaja peciva na trgu radi stranog svijeta naročito nedjeljama, pa na sajmene dane.

Načelnik Kleščić ističe, da bi možda bilo zgodno, da općina na trgu podigne tržni trijem, gdje bi pekari mogli prodavati uz stanovitu odredbinu svoje pecivo. (Zast. Hrčić: Ova je ideja posve dobra.)

Zast. Hrčić predlaže, da se ima maknuti kućica Presečkijeva, ali protiv pročitane odluke županijske oblasti, da se također uložiti utok na zem. vladu.

Kot. upravitelj veli, da je trg javno tržište, na kome smije svatko prodavati svoju robu, pa da bi bilo nepravedno, da se to kome uskraćuje.

Zast. Razum nije za to, da se utok uložiti protiv županijske odluke. I naše piljarice prodavaju kruh na trgu, a kad bismo tako daleko išli, ne bi to ni one smjele da čine.

Zast. Hrčić izriče bojazan, da bi mogli drugi tražiti podignuće dašćara, a onda će se prostor još većma suziti i nagrdjivati.

Zast. Presečki: Najbolje, da svaki kod kuće prodaje. — Zast. Razum: Da pekari od prodaje na trgu nemaju ništa, svi bi otišli. — Zast. Presečki: Ja nemam ništa; ja još nadoplacujem.

Zast. Hrčić: Ako će obadviije dašćare biti na trgu, mora se gledati, da bude jedna tik uz drugu, da ne bude međuprostora, koji bi služio za onečišćivanje. — Ovomu se stajalištu pridružuju i drugi zastupnici.

Konačno zastupstvo prima na znanje odluku županijske oblasti, kojom se dopušta Stjepanu Freslu, da podigne dašćaru na trgu i ne će da ulaže utoka. Ujedno se stvara zaključak, da se ova dašćara ima sagraditi uz Gradnu, a u isti pravac ima i Edvard Presečki smjestiti svoju dašćaru.

Odbor za sačuvanje stare gradine.

Načelnik izvješćuje, da je na osnovu zaključka trg. zastupstva stupio u dogovor s Društvom za poljepšanje Samobora u pogledu uprave i skrbi oko stare gradine, pak je ovo podnijelo prijedlog, da zastupstvo bira u ovu svrhu posebni odbor, a u nj izabere od strane Društva za poljepšanje gg. Frana Hrčića, Mirka Kleščića, Dr. Nikolu Reizera i Hinka Saurera, a osim toga da iz svoje sredine izabere još dva odbornika u pomenuti odbor.

Zast. Presečki protivni se tome. Općina Samobor učinila je ugovor s klubom „Sibiriš“ i njemu se ne smije oduzeti uprava. Klub si je uredio sobu na starom gradu i muzej i članovi su grad marljivo popravljali. Neki su im ljudi bili zavidni. Bacila se bomba među nje. Ta mlada gospoda bita su vrlo marna. No pustimo to. Kako bi im uređi

grad, kad smo im ga dali. Nije ni utok još rješen. To da mi te marne crve bacimo iz grada, to ipak ne ide. Ističe da su članovi imali velikih troškova i briga. Predlaže, da se pričekaju konačno rješenje, jer je predan utok zem vladi.

Kot. upravitelj pl. Thanhofer odgovora da su Šišmiši radili, ali oni pod vodstvom Dra. Reizera. Kad je on s nekim drugim drugovima istupio, stvar je pošla drugim putem. To je i zem. vlada istakla u otpisu izaslanik zem. povjerenstva naglasio je potrebu, da se klub dosadašnjim voditeljima radnja oduzme, zem. vlada naredbom od 28. siječnja 1913. bezuvjetno je obustavila svaki rad oko popravka stare gradine, a zem. povjerenstvo priopćilo kot. oblasti da je naknadni rad nakazio najkarakterističniji dio grada tako, da je veličajan dojam grada vrlo stradao. Kot. oblast morala je uredovati jer joj je zaštićivati općinsku imovinu, u koju spada i stari grad.

Načelnik veli, da se pogovara da je zast. Presečki vodio zem. vladi deputaciju „Šišmiša“ — Zast. Presečki poriče to Veli, da je bio u isto vrijeme kod g. podbana, ali radi svojih poslova.

Načelnik dalje izjavlja, da se nalazi ovdje jedna pritužba, koja je upravljena u ime kluba „Šišmiš“ na kr. županijsku oblast.

U toj pritužbi kaže se medju ostalim i to, da je volja zastupstva bila, da se klubu Šišmiš opet preda u ruke stari grad, a zaključak, koji je faktično uvršten u zapisnik trg. sjednice, da nije čist izljev zastupstva. — Time se mene odnosno ovo trg. poglavarstvo hoće da objedjuje s falsifikata. Svi gg. zastupnici znadu, da je zaključeno, da se imadu pregovori provesti sa Društvom za poljepljanje i taj je zaključak uvršten. A drugog zaključka nije bilo. (U zastupstvu: Nije drugog bilo.) Budući da su na rečenoj pritužbi u ime Šišmiša potpisana dvojica članova toga kluba, to on ovdje izjavlja, da će predati protiv njih kaznenu prijavu sudu.

Glede predvođenja deputacije Šišmiša dolazi do oštih upadica izmedju zast. Presečkoga i kot. upravitelja, pak zast. Presečki izjavljuje, da on nije bio u ime zastupstva kod g. podbana, nego radi svojih privatnih posala.

Iz toga zastupstvo sa svjema glasovima, osim glasa zast. Presečkoga, izabire „Odbor za ušćivanje stare gradine“, a u nj gg. Frana Hrčića, Mirka Kleščića, Miju Noršića, Ante Razuma, dra. Nikolu Reizera i Hinka Saurera. Ovome odboru povjerava zastupstvo upravu i dalju brigu oko sačuvanja staroga grada.

Zaključni računi za g. 1911.

Predlaže se zastupstvu izvještaj revizijskog odbora, koji je pregledao račune općine za g. 1911. Medju ostalim konstatirao je ovaj odbor, da su iščezli neki prilozi i spisi iz opć. računa. — Izvještaj se prima do znanja, te se predlaže na ispitivanje žup. oblasti.

Domće vijesti.

Imenovanje. Dvorski savjetnik Dr. Oto Frankeš imenovan je upraviteljem gospodarskog odsjeka bosansko-hercegovačke zem. vlade. — Srdačno čestitamo.

Iz svećeničke korone. Na posljednoj koroni u Sv. Nedjelji izabran je jednoglasno bilježnikom kotara okićskoga viš. gosp. Milan Zjajić, župnik u Samoboru.

Četrdesetogodišnjica misništva Vele čas. g. o. Efrema Turk proslavio je prošle nedjelje skromno 40. godišnjicu svoga svećeničkog zvanja. Djelovao je časni jubilarac požrtvovno i zaslužno po raznim samostanima u svojstvu učitelja podmlatka reda sv. Franje, a sada je već 5 godina u našem Samoboru, gdje sada — premda već u dosta visokoj starosti — neumorno nastavlja svoj rad, te uz druge svećeničke dužnosti čini duhovne vježbe redovnicima i redovni-

cama raznih samostana, i sastavlja koledar (direktorij) reda manje braće sv. Franje. Čestitamo zasluženom jubilarcu, uz želju, da ga Višnji podrži još mnogo godina u snazi, da i dalje nastavi zaslužen i odlični svoj rad za dobro sv. Crkve.

Legitimacija vodogradjevnih naprava. Otpisom županijske oblasti određeno je, da se za vodogradjevine kod I. hrv. tvornice štapova bar. Allnocha na potoku Bregani imade provesti legitimacioni — dozvolbeni postupak, jer nijesu ove gradjevine do danas legitimirane u smislu odnosnih zak. ustanova. Povodom tim podnijela je ova tvornica propisanu molbu obloženu s tehničkim operatom vodogradjevine. Taj se operat izlaže na javni uvid kod općine Podvrh od 9. studenoga do 9. prosinca t. g. Usmena pak rasprava provest će se na licu mjesta 11. prosinca 1913. u 9 sati prije podne.

Porez na kamate glavnica i rente. Raspisni registri na kamate glavnica i rente za god. 1913. obredjeni su po kr. financijskom ravnateljstvu, te se izlažu kod trg. poglavarstva od 17. do 24. o. m. j. Za ovo vrijeme može svatko da svoje prigovore podnese. Porez na kamate glavnica i rente obredjen je sa 2400 K 85 fil.

† **Vjekoslav Lešković**, učenik I. godišta pučke škole, umro je u petak o. podne nakon duge i teške bolesti, te je jučer pokopan na ovdajšnjem župnom groblju. Školska mladež da počasti spomen na svog malog i dobrog druga, položila mu je na svježi prerani grob lijep vijenac. — Dušica mu se raja naučila!

Regulacija potoka Jazbinščaka. Vlada je odredila uređenje potoka Jazbinščaka, koje se ima sastojati u proširenju i produženju postojećeg te djelomičnog iskopa novog korita. Osnova oblasnog stručnjaka o ovoj regulaciji izložena je kod opć. poglavarstva podvrškoga od 15. studenoga do 15. prosinca t. g. Usmena pak rasprava određena je na 22. prosinca t. g. Prigovori se mogu do gornjeg roka (15. prosinca) podnijeti.

Vatra u Gornjem kraju. U subotu oko 2 sata poslije podne pojavila se vatra u štaglju Antuna Vukovića u Gornjem kraju. Vatrogasna četa pohrlila je s mjesta onamo, te je požar lokalizirala na sam goreći objekt. Šteta se cijeni na 1600 K.

Proračunska sjednica u Sv. Nedjelji. Proračun u Sv. Nedjelji za godinu 1914. pretresen je i usvojen na sjednici od 8. o. m. j. Sjednici je prisustvovao izaslanik oblasti kot. pristav Dr. Alković. Predsjedao je upravitelj općine M. Škulec, a nazočno bilo 12 odbornika. Sjednica je trajala od 2-5 sati poslije podne, te su se kod nekih točaka razvile živahne debate. Tako se odučila rasprava vodila kod nagrade učitelja i učiteljica za prekobrojnu djecu, i prekobrojne obučne satove, a na koncu svršila sa zaključkom, da u to ime ne votiraju — ništa. Ni vjeroučitelj nije dobio nikakve nagrade za katehizaciju. Prihod na potrošarini je snižen s razloga, jer sve većma pada uslijed teških prilika i brojnog seljenja žitelja ove općine u Ameriku. Naposljetku je prihvaćen proračun sa prihodom od 7290 K 57 fil, rashodom od 17.558 K 36 fil, te manjkom od 10.267 K 99 fil. Ovak se manjak ima pokriti sa 103^{0/0} nametom na izravni porez od 10.000 K, što ga upra na općina Sv. Nedjelja godišnje plaća.

Proširenje mlinske zgrade u Bregani. Javili smo, da je Josip Vukovinski zamolio za proširenje mlinske zgrade na potoku Bregani. Očevid je određen za 15. prosinca u 9 sati prije podne, a tehnički operat se izlaže kod opć. Podvrh od 12. studenoga do 12. prosinca.

Opet Amerikanci. Na željezničkoj postaji u Čakovcu zaustavljeni su Bošnjak Josip iz Celina te Kos Janko i Dekanić Josip, ova dva iz Višnjevca. Prvom ima 18 godina, drugomu ima 15, a trećemu 18. Svi su htjeli nepovlasno u Ameriku, a nagovorilo ih je na put navodno neki agent iz Zumberka. Dovedeni su u Samobor, te presudjeni po kot. oblasti na 3 dana zatvora i svaki na 30 K globe, koja teče u Ubniku zakladu.

Zet i punica. Mijo Slobodić iz Botinca, općine Stupnik, posvadio se neki dan sa svojom punicom Jelom Havičić. Povod svadji bio je prigovor Mije Slobodića, što mu žena Dora neprestano bježi k svojoj materi, a njegovoj punici. Potonja pak naravski hijela je takodjer da vodi glavnu riječ. Budući da Slobodić — kako mu i ime kaže, — hoće da bude posve slobodan, a ne rob svoje punice, očitovao je ovu svoju nakanu svečano svojoj punici. Došlo je do svadje, a i do nalezanja, jer je punica rukopipateljno protestirala protiv nakane svoga zeta. Pri tom se Slobodić i nešto predaleko zaletio u slobodi, mašio se noža i ozlijedio lako svoju punicu na desnoj ruci.

Protiv Slobodića podnesena je prijava kot. sudu.

Mačja derača u Sv. Nedjelji. Andro Dijak žitelj u Maloj Gorici, općine Sv. Nedjelja, trpio je već dulje vremena štokakve koncerte pod prozorima svoje kuće. Više mladića iz općine sv. nedjeljske spremilo se svaku večer i polazilo selom vičući i larmajući. No najradje su se — ne zna se s kojeg razloga — zaustavljali pred kućom Jandreka Dijaka. Dok su ispočetka pjevali ovdje koje kakve popijevke, u posljednje su vrijeme postajali sve drzovitiji. Uzeli su neki stari kotao i lupali po njem pred Djakovom kućom ko pomamni. Na Andru Dijaka učinili su dojam kao da mu se žele rugati, te da su došli prodavati njegovu imovinu. I zbilja su jednoga dana počeli dječati u sav glas: „Prodat ćemo ti i ženu, makar za dva filira!“ Usto su začeli proklinjati i prijetiti se, da će ubiti Jandru Dijaka, čim ga susretne na putu. Cijela obitelj Dijakova bila je uznemirena uslijed ovih noćnih koncerata, što ga je priredjivala ova pustopašna i razuzdana čeljad. Najzad nije Djaku ništa preostalo, nego da se prituži kotarskoj oblasti, da ona učini red i zaštiti njegovu slobodu i noćni mir, što ga je on dabome u većoj mjeri potreban negoli ovi noćni vikači. Tako se i zbiljo, da su u utorak odgovarali pred kot. pristavom g. Dr. Alkovićem seoski momci Andro Vlasček, Lovro i Andro Križčić i Ivan Biškupić. Svi su ti u dobi od 16—18 godina. Presudjena su prva trojica na 3, a posljednji (kod koga su nadjene i 2 puške, koje je neovlašteno posjedovao) na 8 dana zatvora, koji su odmah i nastupili. Značajno je i to, da su roditelji ovih noćnih bundžija izjavili oružnicima, kad su ih ovi takodjer pozvali na odgovornost, da oni ne mogu ništa učiniti protiv svojih sinova, jer da oni, čim drugi ljudi podju spavati, izadju napolje i čitave noći izostaju od kuće. — Zaista nadobudna mladež...

Štatut^o

za uporabu vode iz vodovoda slob. i kr. pov. trgovišta Samobora.

§ 1.

Vodovod je sagrađen godine 1914.

§ 2.

Troškovi izgradnje, koji su proračunati na 165.000 K pokriveni su zemaljskom pomoći i amortizacionim zajmom od 105.000 kruna plativim u 34. godišnjim rata-dnim obrocima sa 5.500 K.

§ 3.

Radi pokrivanja godišnjih obroka i ostalih troškova ima se u mjesecu rujnu svake godine raspraviti po vodovodnom odboru trgovišta Samobora vodovodni proračun i na temelju ovoga odrediti, te raspisati vodovodni namet.

§ 4.

Za održavanje čitavog vodovoda u potpunom redu i za slučaj nastalih većih nužnih popravaka imade se kroz godine stvoriti u tu svrhu pričuvena glavnica, u koju se svake godine određuje proračunom neki iznos.

§ 5.

Uporaba javnih zdenaca dopuštena je svakomu za obične domaće svrhe, dok se izvanredna upotreba za gradjevine, obrtne i druge industrijske svrhe mora da prijavi kod

^o Ovo je štatut kako je prihvaćen u sjednici trg. zastupstva od 7. o. m. j. toč. 1. — Prava običanju donosimo ga ovaj put u cijelosti. Ur.

trg. poglavarstva, kojem će se morati da plati za ove slučajeve posebna pristojba. — (Vidi propis §. 18. sl. c.)

§ 6.

Za uplatu vodovodnih pristojbi odgovoran je gospodar kuće.

§ 7.

Vodovodnog nadzornika namješta trgovački odbor. Taj je dužan po kućama nadzirati vodovodno uređenje, prijavljivati poglavarstvu svako protuprošno baratanje s vodom i nadgledati, da li se ustanove štatura po strankama točno provode; dalje mu je dužnost čistiti rezervoar i izvora, držati ondje sve u redu i paziti, da od hrdje i nečistoće ne postradaju pipe, zatvor i t. d.

On se ima brinuti, da je voda uvijek čista, da je dovoljno pritiče, da se glavne cijevi očiste i da čitavo uređenje pravilno funkcionira.

Napokon imade manje popravke na opć. vodovodu popravljati i sve u redu držati. S vodarom imade odbor načiniti posebni ugovor za sve radnje, a vodar je dužan da položi jamčevinu, koju određuje odbor.

§ 8.

Svaki vlasnik kuće, čija kuća leži uz vodovodnu cijev, ima pravo zahtijevati, da mu opć. pogl. uvede vodovodnu cijev do njegove kuće odnosno medje zemljišta besplatno.

§ 9.

Uz kuću ili dvorište imade vlasnik kuće uvesti vodovod sam o svome trošku, no promjer cijevi kao što i čitav način izvedbe imade prije opć. poglavarstvo (vodovodni odbor) odobriti. Protiv ovog odobrenja stranka nema pravo prigovora.

Posebne nastave za požar namjestiti će na zahtjev stranke isključivo općina; a troškove za takove naprave imade stranka kod opć. poglavarstva unaprijed da podmiri.

§ 10.

Otvoriti ili zatvoriti prtok vode u kuću s ulične strane ovlaštene su jedino opć. organi.

Ako ti organi ustanove, da vodovod u kuću nije izveden po propisima, nijesu ovlaštene otvoriti prtok, već imadu o tome obavijestiti poglavarstvo.

§ 11.

Vodovod unutar kuće može si vlasnik kuće da izvede po za to ovlaštenim obrtnicima, no prije otvorenja pritoka pregledat će namještaj vodovodni nadzornik.

§ 12.

Ako bi koja kuća kroz dulje vremena bila nenastanjena, te u ovoj ne bi bilo nikakove paske na vodovod, dužan je kuće vlasnik ovo prijaviti poglavarstvu, da se zatvori prtok s ulične strane.

Istotako se imade kod općine zamoliti otvorenje pritoka.

§ 13.

Za isplahivanje zahoda imade se voda iz ulazne cijevi uvesti u rezervoar tako, da voda na vrhu rezervoara, u ovaj ulazi, no da voda u rezervoaru ne dolazi u dodir s vodom ulazne cijevi.

Istotako se imade voda uvesti u kace i kupaonice.

§ 14.

Zabranjeno je vodovodnu cijev spojiti izravno s pešnim kotlom.

§ 15.

Svaka namjeravana promjena na kućnom vodovodu može samo se privolom trg. poglavarstva dotično vodovodnog nadzornika da provede.

Jednako se imade odmah da prijavi svako poremećenje vodovoda radi stajanja vode ili slaboga pritoka.

§ 16.

Zeti li izo vodu iz kućnog vodovoda upotrebljavati — osim za kućnu potrebu — za obrtnu ili industrijsku svrhu, ili, kad li si namjestiti posebnu cijev za vruć vodu, da neopredno iz vodovoda poljeva vruć, to se imade za takove upotrebe sporazumiti s opć. poglavarstvom, koja će mu to za primjerenu odštetu dopustiti.

§ 17.

Svratišta, gostionice, krčme, mesnice i brijačnice moraju da bezuvjetno uvedu vodovod iz zdravstveno-redarstvenih razloga.

§ 18.

Pristojbe, koje se za vodovod plaćaju, jesu ove:

a) Za svaku stambenu prostoriju i kuhinju izuzevši izbu plaća se 5 K na godinu. Kupaonice i zahodi, u koje je uveden vodovod, plaćaju istu pristojbu.

b) gostionice, krčme, kavane i svratišta plaćaju čitavu pristojbu dvostruko.

c) Istotako plaća se dvostruka pristojba za podrum, ako je i ovima uveden vodovod. — Za štale plaća se pristojba kao i za stambene prostorije, ako je u ove vodovod uveden.

d) Posjednici konja i rogatog blaga, koji imadu vodovod u kuću uveden, plaćaju u ime pristojbe 1 K po komadu na godinu.

Istu pristojbu plaćaju i oni, koji upotrebljavaju vodu iz javnih izljeva bez obzira na udaljenost kao i oni, koji su udaljeni i preko 300 m. od javnih izljeva, ako upotrebljavaju javne izljeve za napajanje.

e) za vodu upotrebljenu u gradjevne svrhe, imade se plaćati:

za podzemne zgrade po č. m. 10 fil.

• prizemne " " " " 15 "

• jednokatne " " " " 20 "

• dvokatne " " " " 30 "

f) Pristojbe za poljevanje vrtova, za industrijska poduzeća kao i kupališta određuje vodovodni odbor od slučaja do slučaja.

g) Kuće, u kojima nije uveden vodovod, plaćaju na godinu pristojbu od 1 K po stambenoj prostoriji.

Izuzimaju se pojedini slučajevi, gdje se poradi udaljenosti ne može da upotrebljuje vodu.

§ 19.

Sve pristojbe za vodovod plaća kuće vlasnik osim one § 5. i § 18. toč. e) f), koje plaća onaj, koji je vodu u tamo pomenute svrhe zatražio.

§ 20.

Sve vodovodne pristojbe plaćaju se četvrtgodišnje naknadno zajedno s ostalim opć. daćama, te se i na jednaki način utjerivaju.

§ 21.

Vodovodne pristojbe otpisuju se, kad se uporaba vode otkáže.

§ 22.

Za uvadjanje vodovoda u kuće, pridržaje si trg. općina pravo podjeljivati dozvole.

Zaglavne ustanove.

§ 23.

Tko zlobno ili bez potrebe pušta vodu ili je troši u nenajavljene svrhe, ili prtok vode u kuću sâm otvori, kada ne postoji pogibelj u odvlaci, ili sâm zatvori, kaznit će se globom od 2—200 K u korist vodovodne pričuvene glavnice.

Konačno se zabranjuje da vodu crpi susjed od susjuda.

Gospodarstvo.

III. Zbor Hrvatske seljačke zadruge u Samoboru.

Kako smo već javili održan je u Samoboru 6. o. m. zbor Hrv. seljačke zadruge (skupine zagreb.-varaždinske.) Tom je prilikom održao g. S. Jurč, upravitelj sem. dobra u Božjakovini predavanje o svinjogojstvu.

Predavač istakao, da se gospodar prije svega mora da odluči hoće li gojiti svinje za meso ili za masi. Potražba za mesom biva sve veća, konzum njegov raste, nesamo rudi pomnožanja žiteljstva nego i uslijed razvoja kulture. Što je jedan narod kulturniji, to više troši mesa. No dok gospodar kod masti ima da izdrži konkurenciju brojnim patvorinama, te bližakim mastima, kod mesa nije toga slučaj. Predavač dokazuje brojčama, kako gospodar može imati prave koristi samo od uzgoja svinja za meso, dok je od uzgoja svinje za masi dobitak neznačan ili nikakav. Svinje za masi treba najprije ohraniti, što traje barem godinu dana, a onda je tek to-viti, što biva predugo i iskazuje veliki trošak, naročito kraj skupocje hrane, kakova je danas. Stoga, tko hoće naći dobitak i brzu krajcaru, taj će se zakusiti da goji svinje za meso, jer treba kraće vrijeme i ohrane je jeftinija.

U tu je svrhu najbolja pasmina Jorkširska engleska. Ova pasmina mnogo plodi, brzo se razvija, k tomu imade kratke noge, malu glavu; dakle ima djelova, koji kod uporabe otpadaju — vrlo malo. Napokon gledom na svinjske posasti, radi kojih se pojedina mjesta zatvoraju za promet preporučuje zadrugarima, da osnuju klaonice, kako ih imade i u drugim državama, da se mogne na tržišta otpremiti zaklane svinje iz mjesta, gdje nema zaraze, što sada nije moguće, jer se radi nekoliko sela zatvori cijeli kotar. Uslijed toga pak stradaju i ona sela, gdje nema pošasti, budući da radi zabrane sajnova ne mogu da ih unovče gospodari.

Iza toga držao je predavanje iz vočarstva g. Cesar. U svojem predavanju iznosi, kako se u nas još uvijek ne shvaća prava vrijednost ove grane.

Vočarstvo nam omogućuje da možemo zemljište dvostruko iskoristiti, jer se u voćnjacima dađe uspješno gojiti i druge kulture, pa nam ono nosi onda dvostruku dobit.

Dobro uređeni voćnjaci nose po jutru čistih 300-500 K. Nijemci, Francuzi, Belgijanci i drugi napredni narodi opazili su to, te posvetiše ovoj grani veliku pažnju, za to im i odbacuje stotine milijona kruna dobiti. Pojedina mala sela u Njemačkoj sa 200—300 žitelja dobijaju godišnje 20—30.000 K za voće. Pojedini pak općinama zasadjene voćke uz cestu i na općinskom zemljištu odbacuje voće godišnji prihod 30—70.000 K, čime izdržavaju ceste i škole a žiteljstvo plaća toliko manji porez.

Kad znademo, da su kod nas klimatske prilike, te položaj i tlo za vočarstvo još povoljnije, naročito zagrebačka i varaždinska županija; jer se kod nas od mnogih vrsta plodovi veći i bolje razvijeni, što izjaviše i sami na njihovim tržištima; kad znademo sve to, pitamo onda zašto hitrije ne napreduje kod nas vočarstvo?

Uporedo s vočarstvom valjalo bi da se razvija i trgovina voćem. Preporučuje zadrugarima, da se bave i unovčenjem voća, da uvedu voćna spremišta i stane se glede eksporta u svezu sa uvaženim tržištima.

Potražba za voćem je svake godine velika, no traži se od jedne vrste velike količine, stoga se ne bi smjelo u jednom kraju saditi mnogo različitih vrsta, nego najviše 3—4 dobre vrste.

S druge strane leži krivnja i u tom što naši ljudi ne znadu što bi cijenili voće, te često u cijeni pretjeruju čime odbijaju trgovca. Nadalje je krivo nerazumno branje i spremanje voća pak i nesolidnost u samoj trgovini.

(Svršit će se.)

Odgovorni urednik: dr. Mišo Juratović.

**Selidsno posudjel
Kuhinjske opreme!
Krojačke lutke!**
Vladimir Senel
Zagreb, Jurišićeva ulica 5

Naočale počevši od
K 1.— dalje

Nikašna ura K 5.—
Srebrna " " 7.—
Čelina " " 7.—
Sudnica " " 3.—
Nikašna " " 12.—
Srebrni lanac 300
Zlatne naušnice 5.—

Ivan Sudnik,
urar, Samobor.

Rendez-vous Samobôraca u
Zagrebu.

Svratište

k „bobačkom rogu“

Novo i krasno uređene sobe s električnom
rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvršna
kuhinja, dobro vino i pivo.
Brza i točna posluga. — Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

Svaki Hrvat rabi samo

Alabaster pastu

i vodu,

koje su najbolja sredstva za njegu zubi, a
prodavaju se u korist „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u
Ljetarni g. Mirka Kleščića.

MILIJONI

upotrebljuju za

Kašelj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

**Kaiserovy
Prsní Karamelly**

sa tri omorike

6050 svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.

Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 f.

Dobiva se kod

MIRKA KLEŠČICA

Ljekarnika u Samoboru

Sl. općinstvu trga Samobori i okoline
preporučujem svoj veliki izbor

ogrlica i košulja

za muške, kišobrane, kao i upravo prispjele lijepe
zimске

štofode i barhende

za ženske haljine.

L. ROSENBERGER

trgovina manufakturne robe

SAMOBOR, glavni trg.

-- **ARBORIN** --

u vodi topivi karbolineum za

voćke
najbolje sredstvo proti ušencima, listašima,
krvavim ušencima, raku i smolici.
Kilogram 60 fillra.

Dobiva se kod

V. Angera naslj. Makso Schick.

Pomodna kuća i tvornica rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Veliko skladište fine svile, fantazije tkanina po najnovijem
ukusu, engleskih tkanina za kostime, flanela za bluze i
kućne haljine te raznih podstava i barhenda.

Muško i žensko rublje kao i posteljina.

Veliko skladište pamučne i platnene robe, stoinog rublja,
garnitura za kavu, vezene garniture za krevete i pokrivača
od flanela, sagova, zavjеса i tkanina za pokućstvo.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20— šaljemo franko.

4 fillra

4 fillra

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdravlju neškodljiv.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 fillra.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 fillra

4 fillra

SAMOBORSKA ŠTEDIONICA

utemeljena god. 1873.

Dionička glavica
i vlastite zaklade
K 548.148.—

TRG LEOP. SALVATORA BR. 8.
VLASTITA KUĆA.

Štedni uložni koncem
g. 1912.
K 1.538.571-33

Podijeljuje zajmove na
mjenice, na hipoteke i
na vrijednosne papire.

Prima i ukamaćuje uloške
na knjižice i na tekući
račun.

Unovćuje čekove i doz-
nake na domaće i ino-
zemna mjesta.

Mijenja inozemni novac uz najpovoljnije tečajeve.